

3. Odpoveď ministra financií Slovenskej republiky P. Kažimíra na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky M. Beblavého podanú 15. januára 2018 vo veci prenosu daňovej povinnosti

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 14-02-2018		
Číslo spisu: FRED-94/2018		
Listy: 11-	Prílohy: 1/2	
RZ	ZH	LU

Bratislava 12.2.2018
Číslo: MF/008521/2018-112
2178

Vážený pán poslanec,

v súvislosti s Vašou poslaneckou interpeláciou Vám v zmysle § 130 Rokovacieho poriadku Národnej rady Slovenskej republiky zasielam nasledovnú odpoveď.

K otázke č. 1:

Podľa základného pravidla v systéme DPH osobou povinnou platiť DPH z dodania tovaru alebo poskytnutia služby je dodávateľ, ak má postavenie platiteľa DPH. Toto základné pravidlo však môže viesť k riziku podvodu, kedy dodávateľ úmyselne neodvedie DPH štátu, ktorú fakturuje v súvislosti s dodaním tovaru alebo služby a príjemca si uplatňuje odpočítanie DPH na základe vystavenej faktúry. Výskyt takýchto prípadov v praxi nie je ojedinelý a najčastejšou podvodnou schémou je, že dodávateľ označovaný aj ako „zmiznutý obchodník“ vystaví faktúru s DPH, odberateľ si uplatní odpočet a tovar ďalej fakturuje s oslobodením od DPH zákazníkovi z iného členského štátu. Práve z tohto dôvodu Smernica Rady 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty umožňuje členským štátom uplatňovať výnimku zo základného pravidla zavedením mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti na vybrané tovary a služby.

Mechanizmus prenesenia daňovej povinnosti znamená, že osobou povinnou platiť DPH z dodania tovaru alebo služby namiesto dodávateľa je platiteľ DPH, pre ktorého sa transakcia podliehajúca DPH vykonáva.

Okruh tovarov a služieb, u ktorých môže členský štát zaviesť mechanizmus prenesenia daňovej povinnosti, je daný článkom 199 a 199a Smernice 2006/112/ES o spoločnom systéme DPH. Ide o tovary a služby, u ktorých bol členskými štátmi zaznamenaný značný rozsah daňových únikov.

Slovenská republika v záujme zabrániť podvodom zaviedla mechanizmus prenesenia daňovej povinnosti na určité tovary a služby už od 1.10.2012.

Keďže smernicou Rady 2013/43/EÚ z 22. júla 2013, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme DPH, pokiaľ ide o voliteľné a dočasné uplatňovanie mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti v súvislosti s dodaním určitého tovaru a poskytovaním určitých služieb, ktoré sú náchylné na podvod, sa rozšírila možnosť zavedenia aj na ďalšie komodity, bolo ustanovenie § 69 ods. 12 zákona o DPH doplnené s účinnosťou od 1. januára 2014 o vybrané poľnohospodárske plodiny, predmety z kovov ako železo a oceľ, mobilné telefóny a integrované obvody. Súčasne sa zaviedla aj prahová hodnota 5 000 eur, to znamená, že prenos daňovej povinnosti sa uplatnil na tie dodávky uvedených tovarov, pri ktorých základ dane (cena bez DPH) uvedený na faktúre bol 5 000 eur a viac.

Krátko po zavedení prenosu daňovej povinnosti na uvedené tovary boli zo strany podnikateľskej verejnosti (napr. Slovenskej komory daňových poradcov, AmCham-u Slovakia a Republikovej únie zamestnávateľov) vznesené výhrady voči zákonom ustanovenému limitu 5 000 eur a požadovali jeho zrušenie z nasledovných dôvodov:

- platitelia DPH musia uplatňovať duálny systém, t. j. musia na ten istý druh tovaru vystavovať faktúry s DPH a faktúry bez DPH
- platitelia DPH majú problémy s opravou základu dane napr. pri zvýšení ceny, kedy je zvýšením ceny prekročený limit 5 000 eur

- platitelia DPH sa pri poskytnutí nepriamych zliav dostávajú do záporného základu dane
- platitelia sú nútení spočítavať viaceré základy dane u tovarov dodaných za zdaňovacie obdobie tak, aby bol dosiahnutý limit 5 000 eur

Z uvedených dôvodov ministerstvo financií v návrhu novely zákona o DPH predloženého do legislatívneho procesu v roku 2017 navrhlo vypustiť limit 5 000 eur na dodávky poľnohospodárskych plodín a dodávky tovarov z kovov. Limit 5 000 eur ostal zachovaný pri dodaní mobilných telefónov a integrovaných obvodov. V rámci medzirezortného pripomienkového konania neboli zo strany ani jedného stavovského zväzu alebo združenia vznesené žiadne námietky resp. nesúhlas s vypustením limitu 5 000 eur.

K otázke č. 2:

Vzhľadom na to, že prenos daňovej povinnosti je vhodným nástrojom zameraným proti daňovým podvodom, ministerstvo financií zatiaľ zotrváva na zachovaní tohto opatrenia ako najvhodnejšieho riešenia eliminácie podvodov v oblasti DPH. Je však vhodné upozorniť na fakt, že prenos daňovej povinnosti na vybrané poľnohospodárske plodiny, tovary z kovov, mobilné telefóny a integrované obvody na základe smernice Rady 2013/43/EÚ má zatiaľ platnosť do 31.12.2018. V tomto smere nie je možné s istotou predvídať, či všetky členské štáty budú mať záujem na predĺžení výnimky na uvedené tovary.

K otázke č. 3:

V súvislosti s prenosom daňovej povinnosti je potrebné uviesť, že tento sa môže uplatniť výlučne vtedy, ak je dodávateľ a aj odberateľ platiteľ DPH. Po 1. januári 2018 viacerí podnikatelia, a to predovšetkým tí, ktorí kupujú tovar v maloobchode, vyjadrili obavy z uplatňovania prenosu daňovej povinnosti v praxi. Problém spočíva v tom, že platitelia DPH bežne svoje nákupy tovarov realizujú prostredníctvom maloobchodnej siete a namiesto riadnej faktúry majú doklad z elektronickej registračnej pokladnice (ďalej „ERP“). Na rozdiel od riadnej faktúry nie je na doklade z ERP uvedená identifikácia odberateľa, t. j. nie je tam uvedené jeho meno resp. názov, jeho identifikačné číslo DPH, adresa sídla a nie je tam uvedená ani informácia „prenesenie daňovej povinnosti“, čo je podstatnou náležitosťou pri uplatňovaní prenosu daňovej povinnosti.

Problém je zjavne spojený s tým, že podľa platného zákona o DPH je doklad z ERP považovaný za riadnu faktúru aj keď nemá všetky náležitosti riadnej faktúry. Smernica o DPH dovoľuje akceptovať zjednodušený doklad za predpokladu, že suma na faktúre nie je viac ako 100 eur. Preto súčasné problémy by neboli také významné, keby Slovenská republika nemala schválenú výnimku Výborom pre DPH, pokiaľ ide o možnosť akceptovať namiesto riadnej faktúry zjednodušený doklad z ERP. Podľa slovenského zákona o DPH doklad z ERP môže nahrádzať na účely DPH riadnu faktúru až do výšky 1 600 eur sumy hradenej v hotovosti alebo platobnou kartou.

Aby sa platitelia DPH vyhli problémom v súvislosti s uplatňovaním prenosu daňovej povinnosti, je potrebné, aby pri kúpe tovarov deklarovali predávajúcemu, že majú postavenie platiteľa DPH a dodávateľ im vyhotoví riadnu faktúru s uvedením informácie „prenesenie daňovej povinnosti“.

V prípade, že budú v praxi pretrvávať problémy, ministerstvo zváži novelizáciu predmetných ustanovení týkajúcich sa prenosu daňovej povinnosti, avšak za predpokladu, že bude prijatá smernica, na základe ktorej sa predĺži platnosť výnimky zavedenia prenosu daňovej povinnosti na vyššie uvedené tovary aj po 1.1.2019 a súčasne dôjde k širokej zhode jednotlivých podnikateľských zväzov a združení na riešení danej problematiky, ktoré bude najmenej zaťažujúce pre všetky veľkostné kategórie podnikateľov.

S pozdravom

Vážený pán
Miroslav Beblavý
poslanec
Národná rada
Slovenskej republiky
Bratislava

